

ОБИЉЕЖЈА ТРАНЗИЦИЈЕ У ОДРАСЛО ДОБА МЛАДИХ СА ПРОБЛЕМИМА У МЕНТАЛНОМ ЗДРАВЉУ

Милана М. Љубичић

Универзитет у Београду Филозофски факултет Одељење за социологију Београд (Србија)

Жељка Г. Кошуткић

Институт за ментално здравље Београд (Србија)

Оригинални научни рад

doi: 10.5937/socpreg53-20499

Сажетак: У раду ће бити ријечи о одликама транзиције у одрасло доба младих са проблемима у менталном здрављу. Страна, а поготово домаћа научна истраживања о томе како ови млади досежу одраслост и да ли се у том погледу разликују у односу на своје клинички неупадљиве вршњаке, изузетно су ријетка. Циљ наше анализе је одатле био да опишемо карактеристике одрастања младих људи са дијагнозом менталног поремећаја. У грађењу концептуалног оквира студије пошли смо од интегративно-системског модела транзиције. Ријеч је о моделу који уважава и тзв. структуралне и субјективне маркере одраслости. Прву групу чине објективно видљиви показатељи мјеста на скали одрастања. Друга група показатеља се тиче степена остварене субјективне независности младе особе у односу на родитеље. Претпоставка од које смо у истраживању пошли је да упоредо са освајањем структуралних показатеља одрастања, расте и субјективна независност младих. Узорком смо обухватили 50 испитаника – корисника психијатријских услуга Дневне болнице Института за ментално здравље у Београду. Подаци су прикупљени помоћу упитника и обрађени примјеном статистичких метода. Налази су показали да су испитаници високо зависни од својих родитеља: финансијски, стамбено и емоционално. Транзиција ка одраслом

добу ових младих је отежана, а посебно треба да забрине то што су, у поређењу са млађима, у узорку старији испитаници зависнији од родитеља по свим анализираним показатељи-ма мјеста на скали одрастања. На будућим продубљенијим истраживањима је да се посебније позабаве узроцима и посљедицама одоцњелог и/или заустављеног процеса одрастања младих са дијагнозом менталног поремећаја.

Кључне ријечи: млади, ментални поремећај, досезање одраслости, структурални маркери, субјективни показатељи

CHARACTERISTICS OF TRANSITION TO ADULTHOOD OF YOUNG PEOPLE WITH MENTAL HEALTH PROBLEMS

Abstract: The paper will discuss the characteristics of transition in adulthood of young people with mental health problems. Foreign, and especially domestic scientific research on how these young people reach adulthood and whether they differ from their clinically invisible peers, is extremely rare. Therefore the aim of our analysis was to describe the characteristics of the way young people with the diagnosis of mental disorders grow up. In constructing the conceptual framework of the study we proceeded from the integrativesystemic model of transition. This is a model that respects the so-called, structural, as well as subjective markers of adulthood. The first group consists of objectively visible indicators of the place on the growing-up scale. The second group of indicators relates to the degree of the subjective independence of the young person from his/her parents. Our main research assumption is that along with gaining the structural indicators of growing up, the subjective independence of young people is increasing. The sample included 50 respondents - users of psychiatric services at the Daily Hospital of the Institute of Mental Health in Belgrade. The data were

collected via a questionnaire and processed by statistical methods. Findings have shown that the respondents are highly dependent on their parents: in financial, residential, and emotional respects. The transition of these young people to the adulthood is difficult, and what is particularly concerning is that, compared to the younger people, the older respondents in the sample are more dependent on their parents in all analyzed indicators of the place on the growing-up scale. Further research should deal with the causes and consequences of the ongoing and/or discontinued growing-up process of young people diagnosed with mental disorders.

Keywords: youth, mental disorder, adolescence, structural markers, subjective indicators